

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/198/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314203973
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2314203973.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci navrhovateľky: W. M., nar. XX.XX.XXXX, F. Q. XXXX, proti manželovi: W. M., nar. XX.XX.XXXX, Q. XXX, o určenie výživného na manželku, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 5C 82/2014-142 zo dňa 18. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 5C 82/2014-146 zo dňa 18. októbra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. manželovi uložil povinnosť platiť navrhovateľke výživné na manželku v sume 150 eur mesačne od 21.02.2014, ktoré výživné je splatné vždy do 10. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám navrhovateľky. Výrokom II. splatné výživné za obdobie od 21.02.2014 do 18.10.2016 vo výške 4.800 eur je manžel povinný zaplatiť navrhovateľke v ôsmich mesačných splátkach po 600 eur, kde prvá splátka je splatná do 3 dní a každá ďalšia nasledujúca splátka spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Výrokom III. súd navrhovateľke priznal náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 71 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že manželia od 1.9.2013 nežijú v spoločnej domácnosti, ktorú navrhovateľka s maloletou dcérou musela opustiť pre požívanie omamných a psychotropných látok manželom, ktorá skutočnosť bola potvrdená výkonom väzby manžela pre podozrenie z prechovávanía omamných a psychotropných látok (výpoveď manžela) v období od 15.3.2014 do 28.1.2016. Súd mal za preukázané, že jediným príjmom v uvedenom období na strane navrhovateľky boli rodinné prídavky na jedno dieťa vo výške 23,10 eur mesačne, odhladnuc od krátkodobej realizácie Dohody o pracovnej činnosti na 10 hodín týždenne. Manžel nespochybnil tvrdenie navrhovateľky o tom, že jeho posledným zamestnaním bola práca tatéra s príjmom 230 eur mesačne, ktorú prácu prestal vykonávať v dôsledku ožívania drog. Navrhovateľku podporujú finančne rodičia, platí nájomné za byt 250 eur mesačne, má bežné výdavky na stravu, hygienu a ošatenie. Manžel mal vo väzbe príjem len od apríla 2015 vo výške 30 eur mesačne, inak mu pomáhala matka. Manžel navrhovateľke žiadne výživné na manželku neplatil a neplatí.

Na pojednávaní dňa 18.10.2016 súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti manžela, ktorý síce predvolanie prevzal na adrese bydliska, na pojednávanie sa však bez ospravedlnenia nedostavil, listinné dôkazné prostriedky žiadané od neho súdom nepredložil.

Vzhľadom na vyššie opísaný skutkový stav mal súd za to, že výživné na manželku vo výške 150 eur mesačne je plne dôvodné vzhľadom na potreby a životnú úroveň navrhovateľky, pričom je v možnostiach a schopnostiach manžela s poukazom na ust. § 75 ods. 1 ZoR, ktorý sa v súvislosti s

užívaním omamných a psychotropných látok a výkonu zákonnej väzby pre prechovávanie týchto látok vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; ktorým prospechom bol jeho ostaný pracovný príjem ako tatár (ktorú skutočnosť ani nespochybnil) vo výške 230 eur mesačne.

O splatnom výživnom od podania návrhu (odkedy najskôr možno predmetný nárok priznať) t.j. 21.2.2014 do vyhlásenia rozsudku vo veci samej 18.10.2016 súd rozhodol tak, že ide o výživné za obdobie 32 mesiacov po 150 eur, spolu v sume 4800 eur, ktorú súd umožnil manželovi splácať v 8 splátkach.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP s poukazom na takmer plný procesný úspech navrhovateľky vo veci, a teda na právo na 100% náhradu vzniknutých trov konania a trov právneho zastúpenia.

3. Opravným uznesením súd opravil odsek I. a II. výroku rozsudku tak, že manžel je povinný platiť navrhovateľke výživné na manželku v sume 150 eur od 21.02.2014 do 18.10.2014 a výrok II. tak, že splatné výživné za obdobie od 21.02.2014 do 18.10.2014 vo výške 1200 eur je manžel povinný zaplatiť navrhovateľke v ôsmich mesačných splátkach po 150 eur, kde prvá splátka je splatná do 3 dní a každá ďalšia nasledujúca splátka spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok.

4. Opravné uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil citáciou § 224 Civilného sporového poriadku. Napriek zrejmemu odôvodneniu v odseku 11. Odôvodnenia o tom, že v predmetnej veci súd rozhodoval o nároku navrhovateľky na výživné na manželku od 1.2.2014 do právoplatnosti rozvodu manželstva účastníkov konania, t.j. do 18.10.2014, sa v odseku I. a II. výroku rozsudku vyskytli zjavné nesprávnosti v písaní a následne aj počítaní, kde v odseku I. výroku vypadlo ukončenie trvania vyživovacej povinnosti („do 18.10.2014“) a v tejto súvislosti došlo k zrejším chybám v počítaní v odseku II. výroku s poukazom na ohraničenie trvania vyživovacej povinnosti (do 18.10.2014, nie 18.10.2016). Preto je následný výpočet splatného výživného v sume 1200 eur (nie v sume 4800 eur), nakoľko ide o 8 mesiacov po 150 eur, t.j. 1200 eur. V konečnom dôsledku je teda výška jednej z ôsmich mesačných splátok splatného výživného suma 150 eur (nie 600 eur).

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie manžel. Uviedol, že odvolanie sa vzťahuje na všetky tri body rozsudku, je absolútne nemožné, aby prispieval výživným, pretože nemá žiaden príjem a takisto z morálneho hľadiska je to nepripustné, keďže navrhovateľka nadviazala ako prvá mimomanželský vzťah. Zároveň neboli ani splnené procesné podmienky, pretože k veci nebol na súde vypočutý, nakoľko bol práceneschopný. Na výzvu súdu prvej inštancie odvolanie doplnil tak, že manželka nemá nárok na výživné, pretože počas manželstva mala vzťah s iným mužom, s ktorým žije do dnešného dňa, s mužom otehotnela a majú spolu dieťa. Účelovo sa nevzali, aby manželka využila situáciu. Žije s mužom, s ktorým má dieťa, ich príjem je nadštandardný, partner pracuje v Anglicku, chce spravodlivý rozsudok, chce sa zúčastniť pojednávania, v čase pojednávania bol práceneschopný.

6. K odvolaniu manžela vyjadrenie navrhovateľky podané nebolo.

7. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - účastníkom § 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v celom rozsahu zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b),

c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je určenie vyživovacej povinnosti na manželku. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie spolu s opravným uznesením, ktorým súd uložil manželovi platiť výživné v sume 150 eur od 21.2.2014 do 18.10.2014 a určenie dlhu na výživnom.

10. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

11. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

12. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá z dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

13. Citované zákonné ust. § 71 ods. 1 upravuje vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, ktorá vzniká uzavretím manželstva a trvá do jeho zániku, bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú, alebo nie, pričom sa vyžaduje ich rovnaká životná úroveň. Znenie zákona predpokladá, že manželia si budú plniť vyživovaciu povinnosť dobrovoľne, keď jej úprava súdnym rozhodnutím prichádza do úvahy len vtedy, ak druhý manžel vyživovaciu povinnosť neplní vôbec, alebo nie v plnej miere, v dôsledku čoho vzniká rozdiel v životnej úrovni manželov. Inštitút manželstva okrem svojej právnej stránky je založený aj na určitých morálnych a etických pravidlách, ktorých dodržiavanie sa sleduje aj v rámci majetkových vzťahoch súvisiacich s manželstvom. Práve z tohto dôvodu môže byť rozpor s dobrými mravmi zreteľnejší ako pri iných druhoch vyživovacej povinnosti. Manželstvo je právnym zväzkom, v ktorom manželia sú povinní žiť spolu, navzájom si pomáhať, rešpektovať sa, byť si verní, starať sa spoločne o deti a podľa schopností a možností a majetkových pomerov aj o uspokojovanie potrieb rodiny. Automaticky však neplatí záver o tom, že pri porušení niektorej z uvedených povinností zaniká vyživovacia povinnosť. Každé konkrétne porušenie povinnosti je potrebné posudzovať individuálne, vzhľadom na okolnosti daného prípadu.

14. Rozsah vyživovacej povinnosti medzi manželmi je spolu s výživným dieťaťa najväčší, týka sa všetkých osobných potrieb, tzn. predovšetkým stravy, ošatenia, bývania, kultúrneho vyžitia. Východiskom je rovnaká životná úroveň manželov, ktorá však neznamená mechanickú rovnosť v majetkovej oblasti v zmysle rovnakého množstva peňazí, ale treba vziať do úvahy konkrétnu mieru potrieb manželov danú povahou ich práce, spôsobom života, zdravotným stavom manželov a pod. Zároveň je potrebné zaoberať sa aj otázkou starostlivosti o domácnosť, pričom sa už nehovorí o spoločnej domácnosti, ako aj potrebou osobnej starostlivosti o deti. Aj výkonom týchto činností je potrebné priznať finančné ohodnotenie, resp. ich posúdiť ako možný materiálny ekvivalent peňažného plnenia zo strany druhého manžela, a až po jeho posúdení možno porovnať životnú úroveň manželov. Súd si už v rámci prípravy pojednávania a následne aj v priebehu konania zabezpečí podklady pre záver o životnej úrovni manželov, tzn. ich osobné, príjmové, majetkové pomery, výdavky, a pri rozhodovaní prihliadne na osobitnú starostlivosť o domácnosť, či manželia žijú spolu, ak nie prečo, s kým žijú a pod., ako aj na dôvody neplnenia vyživovacej povinnosti, na základe čoho určí výživné vo výške, ktorej by malo zabezpečiť v zásade rovnakú životnú úroveň manželov vzhľadom na ich konkrétne pomery, resp. návrh zamietne.

15. Prvoinštančný súd sa náležite neriadil uvádzanými kritériami pri rozhodovaní o manželskom výživnom v zmysle ust. § 71 Zákona o rodine, vyživovaciu povinnosť určil bez toho, aby náležite posúdil rozhodné okolnosti daného prípadu vzťahujúce sa na možný rozsah vyživovacej povinnosti pri zachovaní požiadavky, aby bola životná úroveň oboch manželov v zásade rovnaká.

16. Základ odvolacej argumentácie manžela a jeho nesúhlas s výškou priznaného manželského výživného, bol založený na tom, že súd prvej inštancie neskúmal či priznanie výživného je v súlade s dobrými mravmi, pretože manželka počas manželstva nadviazala známosť s iným mužom, manžel nemá žiaden príjem a súd prvej inštancie konal v neprítomnosti manžela, ktorý bol práceneschopný.

17. Odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi sa touto odvolacou argumentáciou zaoberal, samozrejme v kontexte s uvádzaným vyššie, pričom uzatvára, že v danom prípade súd rozhodol vo veci bez toho, že by skúmal či priznanie výživného je v súlade s dobrými mravmi.

18. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

19. Právo oprávneného na výživné od povinného, musí byť v súlade s dobrými mravmi. To znamená, že podľa tohto ustanovenia nemožno priznať výživné len v prípade, ak pre to existujú dôvody na strane oprávneného. Predpokladá to teda také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné. Za dobré mravy je treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré osvedčujú istú nemennosť a sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti. Ide o etické zásady, ktoré zodpovedajú zásadám slušnosti. Dobré mravy sú meradlom hodnotenia konkrétnej situácie odpovedajúcej všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti v súlade so všeobecnými zásadami morálky demokratickej spoločnosti. Pokiaľ ide o úvahu súdu o tom, či výkon práv a povinností je v rozpore s dobrými mravmi, úvaha súdu musí byť podložená konkrétnymi zisteniami v konaní. Žiadne konkrétne zistenia súdu v tomto smere neboli v napadnutom rozhodnutí uvedené.

20. Odvolací argument manžela, že sa súd prvej inštancie neskúmal či požiadavka navrhovateľky na priznanie výživného je v súlade s dobrými mravmi, teda nezabezpečil si tak dostatok podkladov pre svoje rozhodnutie, je dôvodný.

21. Odvolateľ ďalej namietal, že súd rozhodol bez jeho prítomnosti, pretože bol práceneschopný. Uvedeným argumentom odvolateľ sleduje porušenie práva na spravodlivý proces.

22. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a medzi jeho zložky patrí predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. O naplnenie žalobcom tvrdeného odvolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdi musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie dňa 18.10.2016 pojednával v neprítomnosti manžela, ktorý mal doručenie predvolania vykázané a svoju neprítomnosť neospravedlnil.

24. Podľa § 180 Civilného sporového poriadku po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

25. Podľa § 183 ods. 1 Civilného sporového poriadku pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

26. Uvedeným postupom súdu prvej inštancie nedošlo k namietanému porušeniu práv manžela, pretože tento bol na pojednávanie riadne predvolaný, nedostavil sa a svoju neúčast' neospravedlnil. Pokiaľ manžel tvrdí, že v čase pojednávania bol práceneschopný a preto sa nedostavil na pojednávanie,

mal požiadať o odročenie pojednávania. Keďže takýmto spôsobom odvolateľ nepostupoval, súd prvej inštancie neporušil právo na spravodlivý proces, ak pojednával v neprítomnosti odvolateľa. Preto uvedená odvolacia argumentácia nie je opodstatnená.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené je potom potrebné konštatovať predčasnosť rozsudku, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že neaplikoval náležitú právnu normu a vec podľa týchto hľadísk ani právne nevyhodnotil. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b), c) a § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť uplatnený nárok, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

29. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

30. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.